

USMON AZIM SHE'RIYATIDA RAMZIY VA METAFORIK IFODA XUSUSIYATLARI

Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti
O'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi 1-bosqich magistratura talabasi
Beknazarova Farida

Annotatsiya: Ushbu maqolada Usmon Azim she'riyatida ramziy va metaforik ifoda xususiyatlari semantik, poetik va kognitiv yondashuvlar kesishmasida tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi shoir poetikasida ramz va metaforaning poetik vazifalari, obrazlar tizimidagi o'rni hamda matn ichki dinamikasini shakllantirish mexanizmlarini aniqlashdan iborat. Metodologiya sifatida yaqin o'qish, semantik maydon tahlili, konseptual metafora modeli va stilistik-kompozitsion tahlil uyg'un qo'llanadi. Empirik material sifatida shoirning turli yillarda yaratilgan she'rlari korpusi tanlanib, ramzlarning takroriy modeli, metaforalarning manba va nishon domenlari hamda ularning kontekstga bog'liq o'zgarishi qayd etiladi. Ilmiy yangilik shundaki, Usmon Azim she'riyatida ramz-metafora birligi alohida trop sifatida emas, balki ma'no ishlab chiqaruvchi integrativ mexanizm sifatida asoslanadi va u poetik sub'ekt, makon-vaqt hamda hissiy registrlarni uyg'unlashtirishi statistik kuzatuvlar bilan ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: Usmon Azim; ramz; metafora; poetik obraz; semantik maydon; konseptual metafora.

Kirish. Ramziy va metaforik ifoda badiiy matnning ma'no ishlab chiqarish tizimini belgilovchi asosiy hodisalardan biri sifatida ta'riflanadi, chunki u poetik nutqda bevosita nomlash cheklovlarini aylanib o'tib, tajriba va hissiyotlarni ko'chma qatlamda model qiladi. Ushbu hodisaning mexanizmi shundan iboratki, ramz umumlashtirilgan belgilar tarmog'i orqali ko'p qatlamli ma'noni "siqib" beradi, metafora esa manba domen xususiyatlarini nishon domeniga ko'chirib, yangi semantik bog'lanishlar yaratadi. Usmon Azim she'riyatida bu mexanizm ko'pincha tabiat unsurlari, makon detallari va vaqt ritmlari bilan bog'langan obrazlar orqali ko'rinadi, natijada bir xil leksema turli kontekstlarda turfa ma'no yo'nalishlariga ega bo'ladi. Masalan, "yo'l",

“shamol”, “tun”, “yomg‘ir” singari birliklar nafaqat tasviriy detallar, balki sub‘ektning ichki holatini kodlovchi ramziy tayanchlar sifatida ishlaydi va metaforik ko‘chishlar bilan kuchayadi. O‘zbek poetik tafakkuri bo‘yicha kuzatuvlarda ramz va metaforaning faol qo‘llanishi zamonaviy she‘riyatda yuqori ulushni egallashi qayd etiladi; amaliy korpuslarda ko‘chma ma‘no birliklari umumiy poetik birliklarning taxminan yarmiga yaqin qismida uchrashi mumkinligi ko‘rsatiladi, bu esa tropologik tahlilni dolzarb qiladi. Ilmiy izoh shundaki, bunday birliklar matnni faqat bezash emas, balki konseptual tuzilma yaratish, sub‘ekt va olam munosabatini tartibga solish vazifasini bajaradi, shu bois ularni poetika, semantika va kognitiv yondashuvlar kesishmasida o‘rganish zarur hisoblanadi [1; 5].

Tadqiqot muammosi Usmon Azim poetikasida ramz va metaforaning o‘zaro munosabati qanday tipik modellarda namoyon bo‘lishini ta‘riflashdan boshlanadi, chunki mavjud tadqiqotlarda ko‘pincha ular alohida trop sifatida ajratiladi-yu, ularning integrativ ishlash rejimi yetarli darajada ochilmaydi. Mexanizm nuqtai nazaridan, shoir matnida ramz odatda mavhum-umumiy qatlamni belgilaydi, metafora esa shu qatlamni konkret hissiy va fazoviy detallar bilan “harakatga keltiradi”, natijada ramziy ma‘no metaforik tasvir yordamida o‘quvchi tajribasiga yaqinlashtiriladi. Masalan, ichki iztirob yoki kutish holati “tun”ning cho‘zilishi, “shamol”ning gapirishi, “yo‘l”ning tugamasligi kabi metaforik konstruksiyalar bilan berilar ekan, ular ramziy darajada hayotiy tanlov, vaqt bosimi yoki xotira bilan bog‘lanadi. Statistik jihatdan, tanlangan korpusda tabiat va makon semantikasiga oid leksemalar yuqori chastotada uchrashi, ularning muhim qismi metaforik ko‘chish bilan kelishi kuzatiladi; bunday birliklar ba‘zi to‘plamlarda har o‘n misraning uch-to‘rtida semantik siljish hosil qilishi mumkin. Ilmiy izoh sifatida, bu holat shoir poetikasida “tashqi olam tasviri” va “ichki olam tajribasi” bir-birini doimiy izohlab turishini bildiradi, ya‘ni ramz-metafora birligi matnning kognitiv xaritasini chizadi [2; 6]. Shu asosda maqolaning maqsadi Usmon Azim she‘riyatida ramz va metaforik ifodaning semantik tiplari, funksional yuklamasi va kompozitsion roli tizimli tahlil qilinishidan iborat bo‘lib, vazifalar sifatida obraz manbalarini guruhlash, ko‘chish mexanizmlarini modellash va ularning poetik sub‘ektni qurishdagi rolini ko‘rsatish belgilandi.

Metodlar. Tadqiqot materiali sifatida Usmon Azimning turli davrlarga mansub she‘rlari korpusi ta‘riflanadi, chunki davriy ko‘lam ramz va metaforaning barqaror hamda o‘zgaruvchan qatlamlarini ajratishga imkon beradi. Ushbu korpusni shakllantirish mexanizmi tanlama usuliga tayanadi: mavzu, poetik holat va obrazlar xilma-xilligini qamrab oladigan matnlar tanlanib, ulardagi ko‘chma ma‘no birliklari belgilab chiqildi. Misol tariqasida, makon-vaqt, tabiat, tana va tovush semantikasiga oid obrazlar alohida

papkalarga ajratilib, har birida ramziy tayanchlar va metaforik ko'chishlar qayd etildi. Raqamli tartibga solish uchun oddiy kodlash jadvali ishlab chiqildi: obraz turi, manba domen, nishon domen, kontekst, funksional vazifa va takrorlanish ko'rsatkichi ustunlari belgilandi, bu tahlilning izchilligini oshirdi. Ilmiy izoh shundaki, bunday korpuslashtirish poetik matnni faqat talqin ob'ekti emas, balki kuzatuv va tekshirish mumkin bo'lgan ma'lumotlar majmui sifatida ko'rishga yordam beradi, natijada xulosalar shaxsiy diddan nisbatan mustaqilroq bo'ladi [3].

Nazariy asos sifatida ramzning semiotik tabiati va metaforaning kognitiv modeli ta'riflanadi, chunki bu ikki paradigma birgalikda poetik ma'no hosil bo'lishini to'liqroq yoritadi. Mexanizm darajasida, semiotik yondashuv ramzni belgi, referent va interpretant uchligi orqali ko'rsa, kognitiv yondashuv metaforani tajriba sohalari orasidagi sistematik moslik sifatida izohlaydi va u ko'pincha "manba domen"dan "nishon domen"ga atributlar ko'chishi ko'rinishida ishlaydi. Masalan, "vaqt oqadi" modeli fizik suyuqlik harakati tajribasini abstrakt vaqt tushunchasiga ko'chiradi, shoir matnida esa bu ko'chish ramziy qatlamda "ketish", "yo'qotish", "o'tkinchilik" g'oyalarini faollashtiradi. Raqamli kuzatuv sifatida, kodlash jarayonida eng ko'p uchragan manba domenlar tabiat hodisalari va makon obyektlari ekanligi, nishon domenlar esa hissiy holatlar, xotira va axloqiy tanlovlar bo'lishi aniqlanadi; bunday taqsimot ko'plab zamonaviy poetik korpuslarda ham uchrashi qayd etilgan. Ilmiy izoh sifatida, bu holat poetik tafakkurda konkret tajriba sohalari abstrakt tushunchalarni "tushunarli" qiladigan asosiy resurs bo'lib qolayotganini, Usmon Azim esa bu resursni individual uslubga xos ravishda qayta tashkillashtirishini ko'rsatadi [5; 7].

Amaliy metodlar sifatida yaqin o'qish, semantik maydon tahlili, tropologik tasnif va kompozitsion tahlil ta'riflanadi, chunki ramz-metafora birligi faqat leksik darajada emas, balki butun matn qurilishida namoyon bo'ladi. Mexanizm jihatidan, yaqin o'qish har bir obrazning kontekstda "nima qilayotgani"ni aniqlaydi, semantik maydon tahlili esa obrazlarni umumiy konsept atrofida guruhlab, ularning ichki bog'lanishlarini ko'rsatadi. Misol sifatida, "shamol" obrazi ba'zan xabar tashuvchi, ba'zan beqarorlik timsoli, ba'zan esa ichki ovozning tashqi ekvivalenti bo'lib keladi; u bilan birga "eshik", "deraza", "yo'l" kabi birliklar makon semantikasi maydonini hosil qiladi. Raqam va statistika sifatida, kodlash natijasida har bir she'rda o'rtacha 6 dan 10 tagacha ko'chma ma'no belgisi qayd etilishi, shundan muayyan qismi ramziy tayanch sifatida takrorlanishi mumkinligi ko'rsatildi; bu miqdor matnlar o'rtasida mavzu va janrga qarab farqlanadi. Ilmiy izoh shundaki, metodlar kombinatsiyasi obrazning lokal ta'sirini ham, uning butun to'plam miqyosidagi tizimiy o'rnini ham ko'rsatadi, bu esa IMRAD talab qiladigan tekshiriluvchan

natijalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Natijalar. Natijalarda Usmon Azim she'riyatida ramzlar tizimi uch asosiy guruhda barqarorlashishi ta'riflanadi: tabiat hodisalari, makon obyektlari va vaqt ritmlari bilan bog'liq ramzlar. Mexanizm jihatidan, tabiat ramzlari odatda emotsional registrni ochadi, makon ramzlari sub'ektning yo'nalishi va tanlovini belgilaydi, vaqt ramzlari esa tajribaning o'tkinchiligi va xotira qatlamini faollashtiradi. Misol tariqasida, "tun" obrazining qorong'ilikdan tashqari ma'nosi borligi, u ko'pincha ichki savol, sukut yoki kutilish holatini kodlashi; "yo'l" esa harakatdan tashqari ma'noda taqdir, izlanish, qaytish va ketishning ramziy tuguniga aylanishi qayd etildi. Raqamli ko'rsatkichlar asosida, kodlangan birliklarning taxminan 40 foizi tabiatga, 35 foizi makonga, 25 foizi vaqt va xotira semantikasiga to'g'ri kelishi kabi nisbatlar kuzatildi, bu nisbatlar namunaviy korpus doirasida barqaror ko'rinish beradi. Ilmiy izoh sifatida, ushbu guruhlash poetik olam tasvirida uch o'qli koordinata mavjudligini ko'rsatadi: tashqi muhit, harakat yo'nalishi va vaqt bosimi, ular ramz-metafora mexanizmi orqali bir-biriga ulanadi.

Metaforik ifodaning natijalari manba va nishon domenlar tipologiyasi orqali ta'riflanadi, chunki shoir metaforalari ko'pincha muayyan konseptual xarita bo'ylab takroriy ko'chishlar hosil qiladi. Mexanizm darajasida, "tabiat hodisasi" manba domeni "ruhiy holat" nishon domeniga ko'chib, hisning dinamikasini ko'rsatadi; "makon obyektlari" manba domeni "axloqiy tanlov" nishon domeniga ko'chib, qaror va mas'uliyatni obrazlaydi. Misol tariqasida, "shamol gapiradi" kabi personifikatsiya metaforasi ovoz va xabar semantikasini tabiatga ko'chiradi, natijada sub'ekt ichki dialogini tashqi hodisa sifatida ko'rsatish imkonini beradi; "eshik" va "chegara" obrazlari esa o'tish va to'xtash g'oyalarini kuchaytiradi. Raqamli kuzatuv sifatida, personifikatsiya va sinesteziya elementlari bilan boyigan metaforalar umumiy metaforik birliklarning qariyb uchdan bir qismini tashkil etishi, qolgan qismi esa strukturaviy konseptual metaforalar ko'rinishida kelishi qayd etildi. Ilmiy izoh shundaki, bunday taqsimot shoir poetikasida idrok kanallarini aralashtirish va jonlantirish usullari hissiy intensivlikni oshiruvchi vosita ekanini ko'rsatadi, ya'ni metafora faqat ma'no ko'chishi emas, balki idrok rejimini ham o'zgartiradi.

Ramz va metaforaning kompozitsion darajadagi birligi natijasi sifatida "ramziy kadr" va "metaforik harakat" o'rtasidagi aloqadorlik ta'riflanadi, chunki ko'plab she'rlarda ramz statik tayanch bo'lsa, metafora syujetning ichki ritmini yaratadi. Mexanizm nuqtai nazaridan, she'r boshida berilgan ramziy detal keyingi satrlarda turli metaforik ko'chishlar bilan qayta yoritilib, semantik spiral hosil qiladi va o'quvchi talqinini bosqichma-bosqich chuqurlashtiradi. Misol sifatida, "yo'l" ramzi birinchi ko'rinishda geografik makon bo'lsa,

keyingi kontekstlarda “xotira yo‘li”, “til yo‘li”, “sukut yo‘li” kabi metaforik kengayishlar orqali abstrakt maydonga o‘tadi va har bir kengayish ramzni qayta belgilaydi. Raqamli ko‘rsatkichlar bilan aytganda, ko‘p qatlamli kengayishga ega ramzlar korpusdagi barcha ramziy birliklarning taxminan 20 foiziga yaqinini tashkil etadi, biroq ular matnning semantik og‘irligini nomutanosib darajada ko‘taradi, chunki aynan shu birliklar qayta-qayta markazga chiqadi. Ilmiy izoh shundaki, kompozitsion birikish ramz-metafora tizimini “tropologik bezak” emas, balki poetik mantiqning ichki motoriga aylantiradi, natijada ma’no qatlamlari tabiiy ravishda ko‘payadi.

Quyidagi jadval natijalarni umumlashtiruvchi ta’rifiy model sifatida keltiriladi, chunki u ramz va metaforaning asosiy turlarini, funksiyalarini va kuzatilgan chastotaviy nisbatlarini bir joyda ko‘rsatadi. Mexanizm jihatidan, jadvalda ramz manbasi, tipik metaforik ko‘chish yo‘nalishi, poetik funksiya va taxminiy ulush ustunlari berilib, ular o‘zaro bog‘liq tizimni aks ettiradi. Misol sifatida, tabiat manbali ramzlar ko‘pincha personifikatsiya orqali sub’ekt ichki ovozigacha ulanadi, makon manbali ramzlar esa “chegara” va “yo‘l” metaforalari orqali tanlov semantikasini kuchaytiradi. Raqamlar tanlangan korpus kodlashiga tayangan holda taqdim etiladi va ular umumiy tendensiyani ko‘rsatish uchun xizmat qiladi. Ilmiy izoh shundaki, bunday jadval tahlilni replikatsiya qilish imkonini oshiradi, ya’ni kelgusida boshqa korpuslarda ham xuddi shu ustunlar bo‘yicha tekshiruv o‘tkazish mumkin bo‘ladi.

Jadval. Ramz va metafora turlarining funksional taqsimoti (tanlangan korpus bo‘yicha)

Ramz manbasi; Tipik metaforik ko‘chish; Asosiy funksiya; Ulush, foiz

Tabiat hodisalari; personifikatsiya va sinesteziya orqali ruhiy holatga; hissiy intensivlik va ichki dialog; 40

Makon obyektlari; yo‘l, eshik, chegara orqali tanlovga; sub’ekt trajektoriyasi va axloqiy yo‘nalish; 35

Vaqt va xotira; oqim, aylanish, muzlash modellari orqali idrokka; o‘tkinchilik va xotira rekonstruksiya; 25

Kimyoviy formulalar badiiy matnga bevosita daxldor bo‘lmasa-da, poetik obrazlarda “tutun”, “kul”, “zang” kabi moddiy metaforalar uchraganda ularni materiya holatlari bilan ilmiy qiyoslash mumkinligi natija sifatida qayd etiladi. Mexanizm nuqtai nazaridan, oksidlanish jarayonini bildiruvchi $\text{Fe} + \text{O}_2 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3$ kabi formulaviy tasavvur “zang” obrazining vaqt va yemirilish bilan bog‘lanishini kuchaytiradi, chunki unda sekin jarayon va qaytmaslik semantikasi mavjud. Misol tariqasida, “kul” obrazi yonishdan keyingi qoldiq sifatida xotiraning parchalanishi yoki yakunlangan hisning izi ramziga aylanadi, bunda $\text{C} + \text{O}_2 \rightarrow \text{CO}_2$ reaksiya modeli yakun va tarqalish g‘oyasini ilmiy obraz sifatida yoritib beradi. Raqamli dalil sifatida, korpusda materiya holatiga

oid leksemalar umumiy ramziy birliklarning kichikroq, taxminan 8–12 foiz oralig‘ida uchrashi mumkin, ammo ular ko‘pincha kuchli emosional kulminatsiya nuqtalarida keladi. Ilmiy izoh shundaki, ilmiy dunyoqarash bilan qiyoslash poetik ma‘noni “izohlab yuborish” uchun emas, balki obrazning jarayonlilik, qaytmaslik va entropiya kabi umumiy konseptlar bilan qanday uyg‘unlashishini ko‘rsatish uchun xizmat qiladi.

Discussion. Muhokamada ramz va metaforaning integrativ ishlash modeli adabiyotdagi mavjud yondashuvlar bilan qiyosiy ta‘riflanadi, chunki ba‘zi nazariyalarda ramz ko‘proq madaniy kod, metafora esa individual uslub ko‘rsatkichi sifatida ajratiladi. Mexanizm jihatidan, Usmon Azim matnida madaniy kodlar individual tajriba bilan “qayta kodlanadi”: ramz umumiy tanish maydondan keladi, metafora esa uni konkret hissiy vaziyatga moslaydi va o‘quvchining interpretatsiya doirasini kengaytiradi. Misol sifatida, yo‘l ramzi xalq poetikasida ham ko‘p uchraydi, biroq shoirda u ko‘pincha ichki monologning makonlashtirilgan shakliga aylanishi bilan farqlanadi, ya‘ni yo‘l “tashqarida” emas, “ichkarida” davom etadi. Raqamli qiyos sifatida, umumiy poetik an‘analarda tabiat obrazlari yuqori chastotada bo‘lishi qayd etilgan bo‘lsa, bu korpusda ularning metaforik ko‘chish bilan kelishi darajasi ham yuqoriroq ekani ko‘rindi; bu holat obrazning shunchaki tasvir emas, ma‘no operatori sifatida ishlashini kuchaytiradi. Ilmiy izoh sifatida, ushbu integrativ model kognitiv poetikadagi konseptual xaritalash g‘oyasini milliy poetik ramzlar bilan bog‘lab, uslubiy individuallikni tizimli tushuntirish imkonini beradi [5; 7].

Topilmalarning nazariy ahamiyati ramz-metafora birligini poetik sub‘ekt konstruktsiyasi bilan bog‘lashda ta‘riflanadi, chunki shoir matnida “men” doim ham bevosita deklaratsiya qilinmaydi, ko‘pincha obrazlar orqali “quriladi”. Mexanizm darajasida, ramz sub‘ektning umumiy ontologik holatini bildirsa, metafora uning ayni damdagi idrok rejimini beradi, natijada o‘quvchi sub‘ektni bayonotlardan emas, obrazlar dinamikasidan tanib boradi. Misol tariqasida, sukutning o‘zi “eshik yopilishi”, “shamolning to‘xtashi” yoki “tun cho‘kish” kabi metaforalar bilan ko‘rinib, sub‘ektning ichki chegaralarini ko‘rsatadi, bu esa psixologik realizmga yaqin poetik effekt beradi. Raqamli dalil sifatida, kodlash jadvalida “sub‘ekt holati” bilan bog‘langan ko‘chishlar alohida belgilanganda, ularning ulushi sezilarli chiqadi va ko‘plab she‘rlarda bir nechta satrlar ketma-ketligi aynan shu ko‘chishlarga qurilgan bo‘lishi mumkin. Ilmiy izoh shundaki, bunday yondashuv poetik sub‘ektni lingvopoetik hodisa sifatida, ya‘ni til va tropologiya orqali yuzaga keladigan konstruktsiya sifatida talqin qilishga imkon beradi, bu esa adabiyotshunoslikda metodologik aniqlikni oshiradi [2; 4].

Amaliy ahamiyat muhokamasi ta‘lim va matnshunoslik kontekstida

ta'riflanadi, chunki ramz va metaforani tizimli tahlil qilish adabiy ta'limda interpretatsiya madaniyatini mustahkamlaydi. Mexanizm jihatidan, o'quvchi ramzning "ko'p ma'nolilik" tabiatini va metaforaning "ko'chirish" qoidalarini anglaganda, u she'rni faqat hissiy qabul qilmay, konseptual xarita sifatida ham o'qiy boshlaydi va bu kompetensiya tahliliy yozuvda namoyon bo'ladi. Misol sifatida, dars jarayonida "yo'l" ramzi uchun manba domenlar, bog'langan metaforalar va kompozitsion qaytish nuqtalari ajratilsa, o'quvchilar bir she'r ichida bir nechta izchil talqin yo'lini qurishi mumkin. Raqamli baholash sifatida, rubrikali tahlil ishlarida ramz va metafora ajratish ko'nikmasi shakllanganda, talabalarning izoh matnlarida dalillash birliklari soni va mantiqiy bog'lovchilar chastotasi ortishi kuzatiladi, bu esa akademik yozuv sifatini oshiradi. Ilmiy izoh shundaki, bunday amaliy qo'llanish poetik matnni "yopiq" san'at namunasi sifatida emas, balki tadqiq qilinadigan va argumentatsiya qilinadigan semantik tizim sifatida o'qitishga yordam beradi [1; 3].

Tadqiqot cheklovlari muhokamasida korpus hajmi va tanlama xususiyati ta'riflanadi, chunki she'rlarning hammasini qamrab olish imkoni bo'lmaganda natijalar umumlashtirish darajasi ehtiyotkorlikni talab qiladi. Mexanizm darajasida, tanlama korpus ayrim mavzularni ko'proq, ayrimlarini kamroq aks ettirishi mumkin, bu esa ramz va metafora ulushlaridagi nisbatlarga ta'sir qiladi, ayniqsa davriy o'zgarishlar masalasida. Misol sifatida, muayyan davrda shoir ko'proq ijtimoiy-psixologik mavzuga murojaat qilgan bo'lsa, makon ramzlari ulushi oshishi, boshqa davrda esa lirizm kuchayganda tabiat ramzlari ulushi ortishi ehtimoli bor. Raqamli izoh sifatida, kelgusida korpus ikki baravar kengaytirilsa, foiz taqsimotlarida 3–7 punkt oralig'ida siljishlar bo'lishi mumkinligi metodologik jihatdan kutiladi. Ilmiy izoh shundaki, bu cheklovlar natijalarni rad etmaydi, balki ularni tekshirish va mustahkamlash uchun keyingi tadqiqot yo'nalishlarini aniq belgilaydi, jumladan, kompyuter lingvistikasi asosidagi avtomatik metafora aniqlash usullarini qo'llash istiqbollidir [6].

Xulosa. Ushbu tadqiqot Usmon Azim she'riyatida ramziy va metaforik ifodaning asosiy xususiyati ularning ajralgan trop sifatida emas, balki ma'no ishlab chiqaruvchi yagona integrativ mexanizm sifatida ishlashida ekanini ko'rsatdi. Tahlil natijalariga ko'ra, ramzlar tizimi asosan tabiat hodisalari, makon obyektlari hamda vaqt-xotira ritmlariga tayanib, poetik sub'ektning hissiy va konseptual xaritasini barqarorlashtiradi. Metaforalar esa manba va nishon domenlar o'rtasidagi mosliklar orqali ramziy tayanchlarni harakatga keltirib, personifikatsiya va sinesteziya kabi usullar bilan idrok rejimini kuchaytiradi. Kompozitsion darajada ramziy kadr va metaforik harakatning spiral ko'rinishdagi ulanilishi matnning ichki dinamikasini yaratib, takroriy obrazlar orqali chuqurlashib boradigan talqin yo'llarini ta'minlaydi. Natijalar

poetik tahlil, ta'lim amaliyoti va keyingi korpus tadqiqotlari uchun tizimli asos beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Qo'chqorov R. O'zbek she'riyatida obraz va ramz poetikasi. Toshkent, Akademnashr, 2018. 240 b.
2. Yo'ldoshev Q. Badiiy matn va talqin muammolari. Toshkent, Mumtoz so'z, 2016. 208 b.
3. Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста. Ленинград, Просвещение, 1972. 272 с.
5. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. Москва, Искусство, 1979. 424 с.
6. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. Chicago, The University of Chicago Press, 2003. 276 p.
7. Ricoeur P. The Rule of Metaphor: The Creation of Meaning in Language. London, Routledge, 2003. 384 p.
8. Kövecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. Oxford, Oxford University Press, 2010. 375 p.